

Aleksandra Fedaczyńska

„Kompetencje menedżerskie dziekanów w uczelniach publicznych.”

Praca dotyczy zarządzania w specyficznych instytucjach publicznych, jakimi są uczelnie, w tym szerokiego zagadnienia kompetencji menedżerskich w wąskiej grupie menedżerów wysokiego szczebla, jakimi są dziekani wyższych szkół publicznych w Polsce. Jej głównym celem jest określenie kompetencji menedżerskich dziekanów w uczelniach publicznych, jakie potrzebne są w pełnieniu funkcji dziekana, w opinii dziekanów i prodziekanów.

Badania własne objęły wywiady z dziekanami i prodziekanami w czterech uczelniach i analizę ich wewnętrznego ładu akademickiego. Na potrzeby badań został opracowany elastyczny model kompetencji menedżerskich dziekanów, oparty na trzech wymiarach funkcji menedżerskich: lidera, stratega i administratora. Postawiono hipotezy: dotyczące modelu – funkcjonowania trzech zakładanych wymiarów i ich elastyczności w zależności od kontekstu oraz dotyczące różnic między dziekanami i prodziekanami – ze względu na funkcję (np. dziekan, prodziekan ds. nauki, prodziekan ds. dydaktyki), typ uczelni i specyfikę wydziału.

W literaturze przedmiotu dominują dwa ujęcia kompetencji – statyczne i dynamiczne. Oba zaprezentowane obszernie w części teoretycznej, stanowią bazę dla prezentowanego modelu badawczego. Na potrzeby badań skonstruowana została definicja kompetencji w ujęciu dynamicznym, zakładającym elastyczność i nie włączającym w to pojęcie trwałych struktur osobowości (jak np. wartości).

Szerokim kontekstem dla funkcjonowania dziekanów uczelni publicznych jest zewnętrzny ład akademicki w Polsce. Kształtuje go przede wszystkim Ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym” z 2003 roku, z późniejszymi zmianami. Poza uwarunkowaniami prawnymi, na uczelni, w tym także wyzwania, z którymi mierzą się dziekani, mają wpływ procesy społeczne i gospodarcze. Dwa najmocniej wpływające na szkolnictwo wyższe to globalizacja i zmiany demograficzne.

W węższym ujęciu kontekst dla kompetencji menedżerskich dziekanów to wewnętrzny ład akademicki, w głównej mierze oparty na statucie uczelni. Jak pokazuje analiza statutów badanych szkół, możliwe jest przesunięcie dominacji między organami uczelni na wydziale. Statut może ukonstytuować silnego dziekana lub silną radę wydziału. Na pole manewru dziekana wpływa zarówno treść zapisów, jak i poziom szczegółowości zapisów. Im bardziej szczegółowy jest statut, tym mniej w kształtowaniu sposobu zarządzania wydziałem zależy od osoby menedżera.

Kraśń, 06.04. 2017

Aleksandra Fedaczyńska